

Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: öğretmen görüşlerinin incelenmesi¹

The Covid-19 process and its reflection on education: An analysis on teachers' opinions

Murat Çakın² ve Ebru Külekçi Akyavuz³

Gönderilme tarihi/Received date: 04 / 05 / 2020

Kabul tarihi/Accepted date: 28 / 06 / 2020

Öz

Bu çalışmada Covid-19 sürecinde yürütülen uzaktan eğitimde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları ve öğrencileri motive etme yöntemlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu durumlar eğitim faaliyetlerinin niteliği kapsamında önem arz etmektedir. Nitel araştırma türlerinden fenomenoloji desen tercih edilmiştir. Amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Gaziantep merkez ilçelerinde farklı hizmet bölgelerinden 20 öğretmen çalışmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Online yapılan görüşmelerden elde edilen verilerle öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar 3 kategoride incelenmiştir. Öğretmenlerin iletişim ile ilgili, velilerle ilgili ve öğrencilerin öğrenmesiyle ilgili sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemleri ise 5 kategori altında incelenmiştir. Öğrencileri motive etmek için destekleyici etkinlikler yaptıkları, gelecek için teşvik ettikleri, okulun devam ettiğini hissettirdikleri, sağlık çalışmaları yaptıkları ve güzel sözler söyledikleri belirlenmiştir. Çalışmada öğrencilere ücretsiz internet verilmesi, velileri bilinçlendirici çalışmaların ve öğrencileri motive etme yöntemlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Covid-19, eğitim, öğretmen

Abstract

It is important to determine the problems encountered by the teachers who continue working through distance education in terms of communication, the methods they use to motivate their students during the process in terms of health and education and the limitations they feel about these issues in order to evaluate and improve the educational activities. The study was designed as a qualitative research. The phenomenological design among the qualitative research methods was preferred. The study group consisted of teachers working in primary and secondary schools. 20 teachers in total participated in the study. The semi-structured interview form prepared by the researchers was used for data collection. The communication problems teachers encounter, problems about the parents, and problems about the learning of students during the COVID-19 were discussed as 3 different categories in the study. Within the scope of the second problem of the study, the question "What are the methods the teachers use to motivate their students during the Covid-19?" was answered. The data collected from the interviews were grouped under five categories as follows; saying nice things, conducting supportive activities, making the students feel like the school continues, performing health activities, and encouraging them for the future.

Keywords: Covid-19, education, teacher

1. Giriş

Dünyada ilk olarak 31 Aralık 2019'da Çin'in Hubei Eyaleti, Wuhan şehrinde ortaya çıkan ve insandan insana hızlı bir şekilde yayılan Koronavirüs, ülkemizde ilk kez 11 Mart 2020'de

¹ Bu makale, 24-26 Haziran 2020 tarihlerinde gerçekleştirilen "Uluslararası Covid-19 Kongresi: Eğitimde Yeni Normlar" adlı kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kilis, muratcakin84@gmail.com, Orcid: 0000-0003-2797-9485

³ Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Kilis, ebruakulekci@kilis.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2436-8761

görölmeye başlanmıştır (Sağlık Bakanlığı, 2020: 12-13). Koronavirüs; solunum yolu enfeksiyonuna neden olabilen, solunum damlacıkları ile bulaşabilen büyük bir virüs ailesi olarak tanımlanmaktadır. Bu aileden bir virüsün sebep olduğu Covid-19 hastalığını önlemeye veya iyileştirmeye yönelik ilaç veya aşı bulunmamaktadır (World Health Organization WHO, 2020). Koronavirüs salgınından dolayı; küresel bir endişe yaşanmakta (Balta, 2020:4), işyerleri kapatılmakta veya iş hacmi durma noktasına gelmektedir (Kartal, 2020: 10). WHO verilerine göre koruyucu ekipman ve solunum cihazlarını temin etmeye yönelik talep 100 kat, bu ürünlerin maliyetleri ise 20 kat artmış durumdadır (Mahase, 2020:1). United Nations Conference on Trade and Development UNCTAD (2020: 4) tarafından hazırlanan “Koronavirüsün Küresel Uluslararası Doğrudan Yatırımlara Etkisi” raporundaki verilerde, salgın sonucu ortaya çıkan ekonomik krizden en çok gelişmekte olan ülkelerin etkileneceği görölmektedir.

Koronavirüsün sağlık, ekonomik, sosyal yönden birçok olumsuz sonuçları olmakla birlikte eğitsel anlamda da olumsuz sonuçları söz konusudur. United Nations (2020) Dünya genelinde öğrencilerin en az %91'inin okulların ara vermesinden etkilendiğini ifade etmektedir. Salgın hastalıktan dolayı tüm dünya genelinde uzaktan eğitim tek çare haline gelmektedir. Devletler, sağlığa yönelik tedbirlere paralel bir şekilde, eğitiminde devamlılığı ve öğrencilerin boşluğa düşmemesi amacıyla elindeki imkânlar çerçevesinde uzaktan eğitime dönülmesi kararı almaktadır (Telli-Yamamoto ve Altun, 2020: 26). Uzaktan eğitim, yaşamlarını farklı yerlerde sürdüren öğretmenler ve öğrenciler arasında aktif iletişim kurma imkânı oluşturmakla beraber öğretmen ve öğrencilere birçok değişkenden bağımsız bir şekilde bireysel ve işbirlikçi çalışma ortamı sağlamaktadır (Altıparmak, Kurt ve Kapıdere, 2011: 320). Ayrıca kayıt altındaki ders videoları sonradan da izlenebilmektedir ve öğrenciler istedikleri zaman doküman, video gibi birçok materyale bireysel olarak ulaşabilmektedir (Solak, Ütebay ve Yalçın, 2019: 42). Ancak uzaktan eğitimin sunmuş olduğu bu avantajlarının yanında yüz yüze eğitimin yerinin dolduramayacağı ve büyük miktarda öğretimin aniden çevirim içi olarak değiştirilmesinin sınırlılıkları olduğu da bir gerçektir (Lau, Yang ve Dasgupta, 2020). Araştırmacılar çevrim içi öğrenmenin çok yönlü bir süreç olması nedeniyle öğrenciler açısından çeşitli alanlarda öz yeterlilik gerektirdiğini ifade etmektedir (Yıldız ve Seferoğlu, 2020: 34).

Sınırlılıklarına rağmen birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de sağlık ve eğitim çalışmaları yürütölmektedir. Salgınla mücadele kapsamında meslek liselerinin üretim kapasiteleri arttırılmakta, maske, dezenfektan ürünleri, maske üretim makinaları, solunum cihazları üretimi yapılmakta ve öğrencilere internet ve televizyon üzerinden eğitim desteği verilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı MEB, 2020). Türkiye; uzaktan eğitimle, gelişmiş ülkelere oranla çok geç tanışmış olsa da iletişim alt yapısını güçlendirmesi ve teknolojik yatırımlarını arttırması ile birçok ülkenin önüne geçmiştir (Kırık, 2014: 85). Teknolojide yaşanan hızlı gelişim ve bu duruma bağlı olarak toplumsal yaşamda gözlenen değişim, birçok farklı alanda olduğu gibi eğitim alanında da etkilerini göstermiştir (Özey ve Demirci, 2010: 5).

Eğitim ortamlarında yaşanan olumsuzluklar öğrencilerin etkilenme derecesine bağlı olarak uzun süre etkili olabilmekte ve bireylerde güvensizlik, motivasyon düşüklüğü, özgüven eksikliği gibi olumsuz tutumlara sebep olmaktadır (Akmansoy, 2012: 60). Duygu ve düşüncelerin aktarılmasında en değerli iletişim aracı olan dil, bilgilerin paylaşılması ve etkileşimin gerçekleştirilmesi kapsamında her türlü ortamda farklı uyarıcı ve etkilere sahip olmaktadır. Dilin doğru, etkili ve amaca uygun kullanımı sosyal ortamın özelliklerine göre farklı içerikler ve kullanımlar gerektirmektedir (Karadüz ve Sayın 2015: 886). İdareci ve öğretmenler, özendirici söylemlerle

öğrencilerin içinde buldukları kaos ortamından kurtarmalarını sağlayabilir (Bülbül, 2008:57). Ersoy (2018: 2)'a göre eğitim ve öğretimin kilit taşı pozisyonunda olan öğretmenler, maddi ve manevi tüm yeterlilikleri sergileyebilmelidir.

Eğitim ve öğretimdeki görevlerini uzaktan eğitim yoluyla sürdüren öğretmenlerin süreç boyunca iletişim kurarken yaşadıkları problemleri, öğrencilerini eğitim ve sağlık açısından motive ederken kullandıkları yöntemleri ve bu konularda hissettikleri sınırlılıkları belirlemek eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu kapsamda öğretmenlerin kullandıkları yöntemler araştırma problemi olarak belirlenmiş ve şu sorulara cevap aranmıştır:

Öğretmenlerin görüşüne göre Covid-19 sürecinde eğitim süreci ile ilgili yaşadıkları problemler nelerdir?

Öğretmenler Covid-19 sürecinde öğrencilerini nasıl motive etmektedirler?

2. Yöntem

2.1. Araştırma metodolojisi

Araştırma nitel araştırma olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırma türlerinden fenomenoloji desen tercih edilmiştir. Nitel araştırmanın amacı, bireylerin yaşantılarını nasıl anlamlandırdıkları ile ilgili bir anlayış geliştirmek ve bu sürecin ana hatlarını çizerek bireylerin deneyimlerini nasıl yorumladıklarını tarif etmektir (Merriam, 2018: 14). Nitel araştırma türleri arasında fenomenolojik desen, bireylerin kendi bakış açılarına göre algı ve deneyimlerini ön plana çıkarmayı amaçlayan bir nitel araştırma desendir (Ersoy, 2016). Bu çalışmada da dünya genelinde etkisini süren Covid-19'un eğitim sistemine etkisini bu süreci birebir deneyimleyen öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda irdelemek amaçlandığından fenomenolojik desen kullanılmıştır.

2.2. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu ilkökul ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin kullanılmasının sebebi, okulların eğitime ara vermesinden dolayı araştırmacılara yakın olan ve telefon veya online yollarla ulaşılabilir katılımcılara ulaşmaya imkan sağlamasıdır. Kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi araştırmaya hız ve pratik kazandırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmaya toplamda 20 öğretmen katılmıştır. Katılımcılara ait kişisel bilgiler tablo 1'de verilmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere ait demografik bilgiler Tablo 1'de ifade edilmiştir. Araştırma kapsamında görüşme yapılan kişiler; 12 erkek, 8 kadın olmak üzere 20 öğretmenden oluşmaktadır. Branş bazında incelendiğinde araştırma kapsamının; sınıf öğretmenliği, rehber öğretmenliği, ana sınıfı öğretmenliği, beden eğitimi öğretmenliği, drama öğretmenliği, matematik öğretmenliği, edebiyat öğretmenliği, özel eğitim öğretmenliği, İngilizce öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği şeklinde 10 farklı branştan oluştuğu, mesleki kıdem bakımından ise öğretmenlerin 2 ile 19 yıl arasında mesleki hizmet yıllarına sahip oldukları görülmektedir.

2.3. Verilerin toplanması

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlanırken öncelikle araştırmacıların çevrelerindeki öğretmenlerle bu süreç ile ilgili ön görüşme yapılmıştır. Farklı branşlardaki öğretmenlerle yapılan

görüşmeler sonucunda görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme soruları hazırlandıktan sonra eğitim bilimleri alanında doktorasını tamamlamış iki öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda sorulara eklemeler yapılmıştır. Soruların anlaşılabilirliğini ölçmek amacıyla iki öğretmenle pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamada soruların anlaşılabilirliğine dair olumsuz bir dönüt gelmediği tespit edilerek görüşme formunun son haline karar verilmiş ve ana uygulamaya geçilmiştir. Görüşme formunda 4 ana soru ve 7 sonda soru yer almaktadır. Görüşme formunda yer alan sorulardan birkaçı aşağıda sunulmuştur:

Karantina sürecinde öğrencilerin eğitimi ile ilgili sizi zorlayan durumlar nelerdir? Açıklayabilir misiniz?

Karantina sürecinde öğrencilerle nasıl bir iletişim kurdunuz? İletişimde yaşadığınız aksaklıklar nelerdir? Açıklayabilir misiniz?

Veriler araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Öğretmenler belirlendikten sonra onlara ve araştırmacılara uygun olan zaman dilimi ayarlanmıştır. Karantina süreci yaşandığından dolayı görüşmeler yüz yüze gerçekleşmeyip skype, whatsapp gibi uygulamalar kullanılarak kayıt altına alınmıştır. Yapılan görüşmeler yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Görüşmeler yapıldıktan sonra veriler yazıya dökülmüş ve görüşlerini teyit ettirmek amacıyla katılımcılara gönderilmiş, geri dönütler alınmıştır.

Tablo 1. Öğretmenlere ait demografik bilgiler

Katılımcılar	Cinsiyet	Mes.Kıd.	Branş	Katılımcılar	Cinsiyet	Mes.Kıd.	Branş
K1	Erkek	15	Sınıf öğretmeni	K11	Kadın	14	Sınıf öğretmeni
K2	Kadın	13	Rehber öğretmen	K12	Erkek	4	Matematik öğretmeni
K3	Kadın	19	Sınıf öğretmeni	K13	Erkek	11	Türkçe öğretmeni
K4	Kadın	6	Sınıf öğretmeni	K14	Erkek	5	Özel eğitim öğretmeni
K5	Erkek	3	Ana sınıfı öğretmeni	K15	Kadın	14	Sınıf öğretmeni
K6	Erkek	2	Beden eğitimi öğretmeni	K16	Erkek	9	İngilizce öğretmeni
K7	Erkek	3	Rehber öğretmen	K17	Kadın	15	Sınıf öğretmeni
K8	Erkek	6	Drama öğretmeni	K18	Kadın	6	Sınıf öğretmeni
K9	Erkek	3	Anasınıfı öğretmeni	K19	Erkek	12	Sınıf öğretmeni
K10	Kadın	6	Sınıf öğretmeni	K20	Erkek	4	Fen bilgisi öğretmeni

2.4. Veri analizi

Yazıya dökülen verilen N-Vivo programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz tercih edilmiştir. Betimsel analizde toplanan veriler çalışmanın araştırma problemini ile bağlantılı olarak nelerin söylendiği ya da ne tür sonuçların ortaya konulduğunu

belirlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Görüşme formunda yer alan sorular dikkate alınarak kategori ve kodlar belirlenmiştir.

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanırken uzman görüşü alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Görüşmeler yapıldıktan sonra katılımcılara görüşlerinin yer aldığı formlar gönderilip bilgilerin kendilerine ait olup olmadığı ve ifade etmek istediklerini yansıtmayı yansıtmadığına dair dönütler alınmıştır. Verilerin analizinde kodlamalar iki farklı araştırmacı tarafından yapıp karşılaştırılmıştır, böylece çalışmanın güvenilirliği sağlanmıştır.

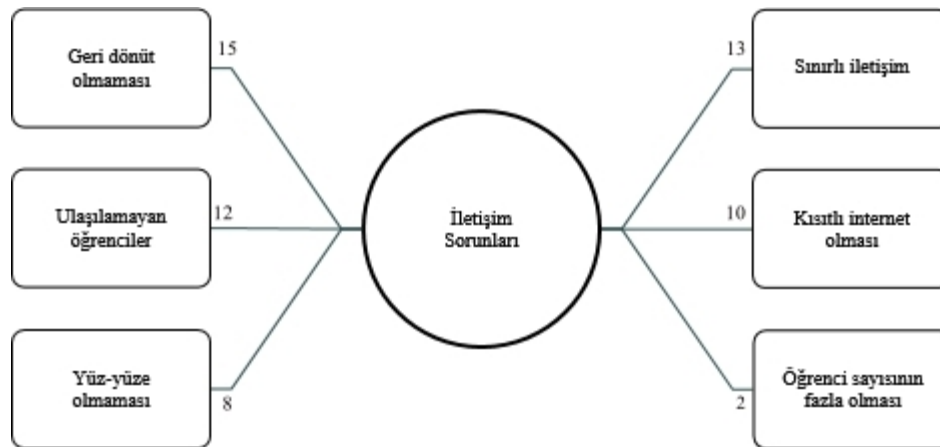
3. Bulgular

Araştırmanın birinci problemi doğrultusunda “Öğretmenlerin görüşüne göre Covid-19 sürecinde eğitim süreci ile ilgili yaşadıkları problemler nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Elde edilen veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlerin Covid-19 sürecinde eğitimle ilgili yaşadıkları sorunlar

<i>Kategoriler</i>	<i>f</i>
İletişim sorunları	60
Velilerle ilgili sorunlar	56
Öğrencilerin öğrenmesi ile ilgili sorunlar	38

Tablo 2 incelendiğinde görüşme yapılan öğretmenlerin bu süreç içerisinde yaşadıkları problemleri iletişim sorunları, velilerle ilgili sorunlar ve öğrencilerin öğrenmesi ile ilgili sorunlar olarak 3 kategori halinde ele alınmıştır. Öğretmenlerin çoğunlukla bu süreç içerisinde iletişim ile ilgili sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin iletişim kaynaklı yaşadıkları sorunlar Şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1. Covid-19 sürecinde yaşanan iletişim sorunları kategorisi ve kodları

Şekil 1’de görüldüğü üzere iletişim sorunları kategorisi; geri dönüt olmaması (15), sınırlı iletişim (13), ulaşılamayan öğrenciler (12), kısıtlı internetin olması (10), yüz yüze olmaması (8) ve öğrenci sayısının fazla olması (2) kodlarından oluşmaktadır.

Görüşmeye katılan 15 öğretmen geri dönütlerle ilgili problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu koda ilişkin görüşünü katılımcılardan K1: “Bazı çocuklar hiç dönüt vermiyor. Ödevleri yapıp

yapmadıklarından emin olamıyorum” şeklinde ifade ederek geri dönüt olmamasının oluşturduğu olumsuzluğu vurgulamıştır. Benzer şekilde K10 kodlu öğretmen, “Ödevleri geç saatlerde görüyorlar geç saatte dönüt veriyorlar bazen dönüt vermiyorlar.” ifadeleriyle yeterli geri dönüt sağlanamadığını belirtmiştir. Öğretmen görüşleri dikkate alındığında iletişim süreçlerinde geri dönütün geç olmasının ya da hiç olmasının, öğretmen ve öğrencilerin iletişimde ciddi aksaklıklara sebep olduğu söylenebilir. Araştırmada 13 öğretmen sınırlı iletişimden dolayı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Sınırlı iletişime dair görüşünü K6 kodlu katılımcı, “Okuldaki gibi günlük görüşme şansımız yok, telefonda kısa bir süre görüşebiliyorum” şeklinde ifade ederek uzaktan eğitim sürecinde iletişimin doğal bir şekilde sınırlandığını vurgulamıştır. K3 kodlu katılımcı ise, “Görüşmeleri sık yapamıyorum. Haftada bir gün görüntülü arıyorum çok kısa görüşüyorum internetleri olmadığı için” ifadelerini kullanarak internet yetersizliğini, iletişim sınırlarını belirleyen faktörlerden biri olarak tanımlamıştır. Benzer şekilde K10 kodlu katılımcı, “Ödevleri veriyorum cevapları akşam atıyorum. Ödevleri yanlış yapıyorlar tek tek düzeltiremiyorum yanlışları” ifadeleriyle tüm öğrencilerle yeterince iletişim kuramadığını vurgulamıştır. Okuldaki gibi günlük ve geniş bir zaman aralığında iletişim kurulamıyor olmasının bu sürece sınırlılık getirdiği ifade edilebilir.

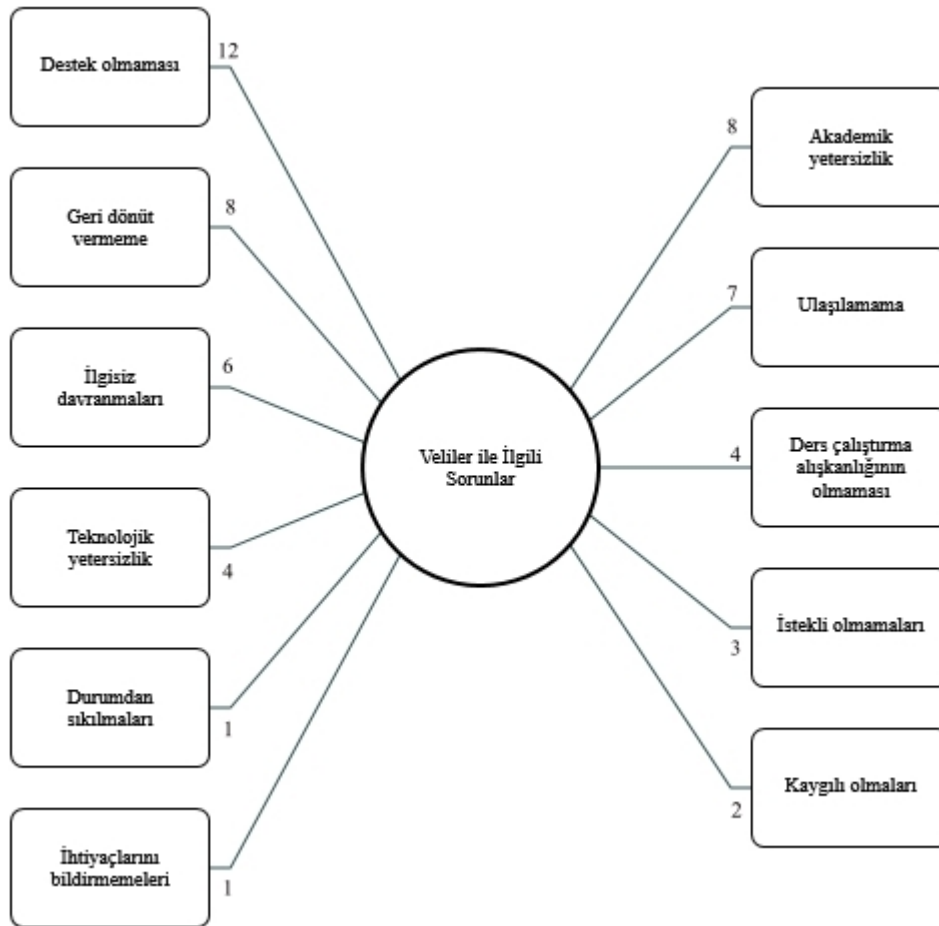
12 öğretmen ulaşılamayan öğrencilerden dolayı problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu koda ilişkin görüşünü katılımcılardan K10, “Çocukların telefonları yok zaten veliye ulaşamazsam çocukla da görüşemiyorum.” şeklinde ifade ederek çocuklara ulaşmada problem yaşadığını belirtmiştir. Telefonların kapalı ya da çekmiyor olmasının, bazı öğrencilere hiçbir şekilde ulaşılamamasına sebep olduğu ifade edilebilir. Araştırmada 10 öğretmen kısıtlı internetten kaynaklı problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. K20 kodlu katılımcı, “Çoğunluğun internet sıkıntısı var. Test falan gönderiyorum. 80 öğrencim varsa 20 tanesine ancak ulaşıyor. Psikolojik olarak ne durumdalar fark edemiyorum sınava yönelik tutumlarını falan bilemiyorum. Akademik olarak da çok takip edemiyorum.” ifadeleriyle internetteki kısıtlılığın eğitim sürecine olumsuz bir şekilde yansıdığını vurgulamıştır. Bazı öğrencilerin internetlerinin olmamasının, iletişim kurmaya engel olan önemli faktörlerden olduğu söylenebilir.

Öğrenci sayısının fazla olması bu süreçte yaşanan bir iletişim problemi olarak belirlenmiştir. Bu koda ilişkin görüşünü katılımcılardan K2, “Rehber öğretmen olduğumuz için bütün görüşmede sıkıntı yaşıyoruz. Yani hepsiyle görüşemiyoruz” şekilde ifade etmiştir. Öğrenci sayısının fazla oluşunun, tüm öğrencilerle iletişim kurmayı güçleştirdiği ifade edilebilir. Benzer şekilde eğitimin yüz yüze olmaması da bu süreçte problem oluşturan farklı bir faktör olarak belirlenmiştir. Bu konuyla ilgili görüşünü katılımcılardan K13, “Çocuklar sıkılıyor, birebir ders gibi olmuyor, göz kontağı olmadığı için. Sonuçta elektronik ders, dikkati çabuk dağılıyor.” şeklinde ifade ederek göz kontağı kurulamıyor olmasının yarattığı problemi vurgulamıştır. Bu kapsamda görüşmelerin yüz yüze gerçekleşmiyor oluşunun iletişimin etkililiğini düşürdüğü ifade edilebilir.

Öğretmenlerin Covid-19 süreci içerisinde yaşadıkları sorunlardan biri de velilerden kaynaklı sorunlardır. Bu kategoriye ait kodlar Şekil 2’de verilmektedir.

Velilerle ilgili sorunlar kategorisine ait oluşturulan kodlar; destek olmaması (12), akademik yetersizlik (8), geri dönüt vermeme (8), ulaşılamama (7), ilgisiz davranmaları (6), ders çalıştırma alışkanlığının olmaması (4), teknolojik yetersizlik (4), istekli olmamaları (3), kaygılı olmaları (2), durumdan sıkılmaları (1) ve ihtiyaçlarını bildirmemeleri (1) şeklinde ifade edilmiştir.

12 öğretmen, velilerin destek olmamasının problem oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu kapsamda katılımcılardan K7, “Çocuklarla konuştuktan sonra bazen velilerle de konuşup tavsiyede bulunuyorum olumlu konuşuyorlar ama çok destek olmuyor bazıları. Bir şey olmaz hocam diyen oldu.” şeklindeki ifadeleriyle velilerin duyarsız davranabildiklerine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde K18, “Velilerin çabalarını çok göremiyoruz. Akışına bırakmış durumdayız kontrol bizde değil.” ifadeleriyle uzaktan eğitim sürecinin velilerin desteğine bağlı olduğunu ve yeterince destek olmadıklarını belirtmiştir. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinin veli desteğinden yoksun kalmasının öğretmen hâkimiyetini azalttığı ve eğitimin niteliğini düşürdüğü ifade edilebilir. Benzer şekilde 8 öğretmen velilerin akademik yetersizliklerinin problem oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu kapsamdaki görüşünü katılımcılardan K4, “Velilerin eğitim seviyeleri çok düşük, okuma yazma bilmeyen velilerim var. Onları da yönlendiremiyorum. Çoğu şey eksik kalıyor.” şeklinde ifade ederek akademik yeterliliğin veli desteğinde önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. 8 öğretmen velilerin yeterince geri dönüt sağlayamamasının problem oluşturduğunu ifade etmiştir. Katılımcılardan K1, “Çocuklarla ilgili soruyorum bazen veliler açmıyor telefonu. Geri dönmeyenler de oluyor bazen.” ifadeleriyle; K15 ise, “Bakıyorum whatsapp'ta bir şeyler paylaşıyor. İnterneti var yani ama ödevi yaptırıp yollamıyor. Telefonla da arıyorum. Göndereceğim ödevi diyor geçiştiriyor, sonra yine yollamıyor.” ifadeleriyle uzaktan eğitim sürecinin veli desteğinden yoksun olmasının öğretmeni çaresiz kıldığını gözler önüne sermiştir.

Şekil 2. Covid-19 sürecinde yaşanan veliler ile ilgili sorunlar kategorisi ve kodları

Bu kapsamda velilerin öğrencilerle öğretmenler arasında bir köprü vazifesi gördüğü, velilerin yeterince geri dönüt vermemelerinin veya hiçbir şekilde ulaşılacaklarının öğrencilerin ne

duruma olduklarına dair bilinmezlik oluşturduğu ifade edilebilir. Benzer şekilde velilere ulaşılamama da 8 öğretmen tarafından problem durumu olarak ifade edilmiştir. Bu koda ilişkin görüşünü K15, “*Velî katılımları çok olmuyor internet kullanımı çok az velilerde. Akıllı telefonları olup da internet paketim yok diyen de var. Akıllı telefonu olmayan velilerim de var. 35 öğrencim var 15'ine ulaşıyorum en fazla.*” şeklinde ifade ederek velilere ulaşılamıyor oluşunun gerekçelerine vurgu yapmıştır. Tüm öğrencilere ulaşılamıyor olmasının eğitimde fırsat eşitliğine yönelik olumsuzluklar oluşturduğu ifade edilebilir. Benzer şekilde velilerin ilgisiz davranmaları da 6 öğretmen tarafından problem olarak ifade edilmiştir. Bu kapsamdaki görüşünü K17, “*İlgisiz olan velilerim var internetleri olsa da yaptıkları çalışmalarını paylaşmıyorlar. Aradığım halde göndermiyorlar.*” şeklinde ifade ederek velilerin yeterince ilgi göstermediklerini belirtmiştir. Bazı velilerin teknolojik imkânlarla sahip olmalarına rağmen yeterince ilgi göstermemeleri velî desteğinin yeterince yapılmadığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

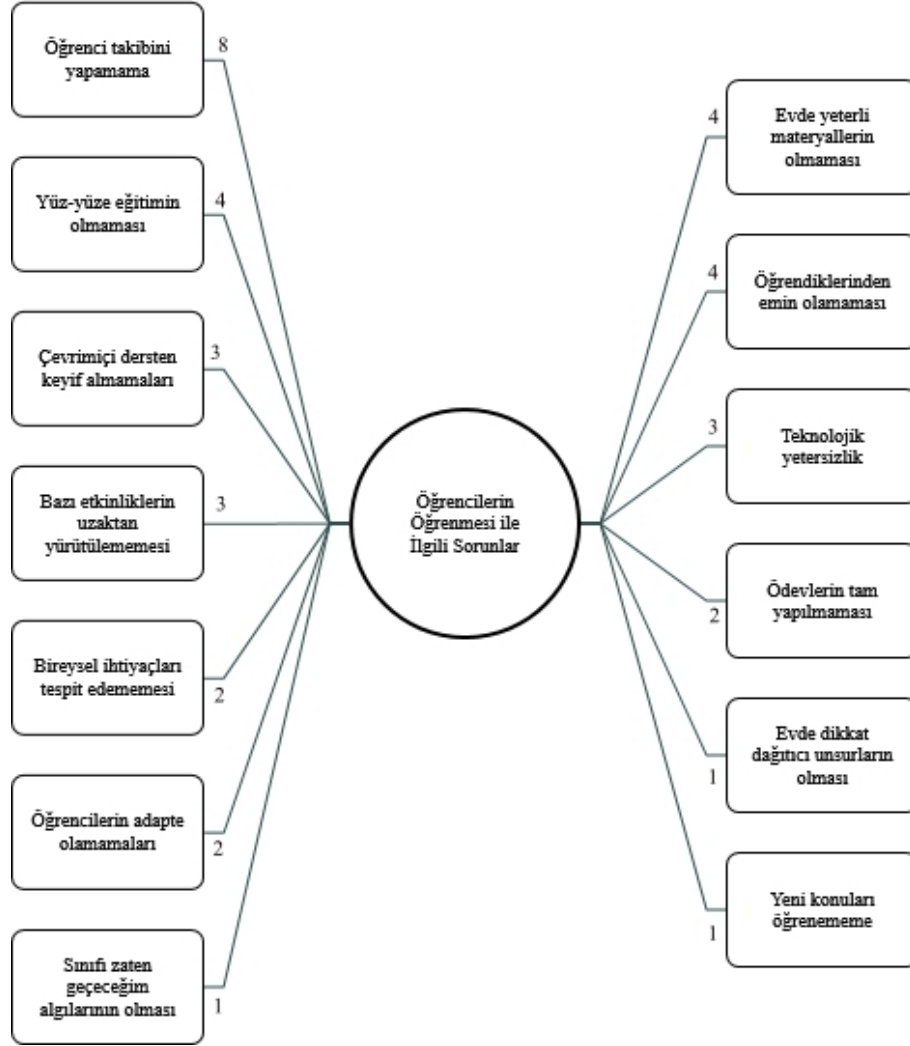
Velilerin ders çalıştırma alışkanlıklarının olmaması koduna ilişkin ise katılımcılardan K3, “*Aileyi arıyorum mesela adam işsiz ya da hastası var ya da çocuğuyla ilgilenmiyor. Çocukla ilgilenme, ona ders çalıştırma gibi bir alışkanlığı yok.*” şeklinde görüş bildirerek velilerin farklı gerekçeleri olsa bile genel anlamda öğretmenlik rolünü üstlenmeleri ve rehberlik faaliyetlerinde bulunmalarına yönelik alışkanlıklarının olmadığını vurgulamıştır. Bu kapsamda bilgi aktaran ve rehber olarak yol gösteren öğretmen yokluğunun çocukların eğitimlerinde ciddi boşluklar oluşturduğu ifade edilebilir. Benzer şekilde velilerin teknolojik yetersizlikleri koduna ilişkin görüşünü katılımcılardan K10, “*EBA TV'yi takip edemiyorlar. Teknolojik yetersizlikleri var ödevleri tam yaptırıyoruz.*” şeklinde ifade etmiştir. Bu kapsamda velilerdeki teknolojik yetersizliğin uzaktan eğitim sürecini sınırlayan faktörlerden olduğu ifade edilebilir. Araştırmada öğretmenlerin yaşadıkları problemlerden bir diğeri ise velilerin istekli olmamaları şeklinde ifade edilmiştir. Bu koda ilişkin görüşünü K14, “*Kimi velî söylediğim her şeyi yapıyor kimi velî de hiçbir şey yapmıyor geçiriyor ya da zorlama ile etkinlikleri yapıyorlar*” şeklinde ifade ederek bazı velilerin bu süreçte yapılması gereken işbirliğine yeterince istekli olmadığını belirtmiştir. Bu durum da eğitim paydaşlarından biri olarak velilerin sürece katkı sağlamalarını sınırladığı ifade edilebilir.

Velilerin kaygılı olmalarına ilişkin K20, “*Öğrencilerin kaygılarından çok veliler daha kaygılıydı. Öğrencilerden çok veliler arıyor. Sınav olacak mı nasıl olacak diye çok soruyorlar.*” ifadelerini kullanmıştır. Bu kapsamda bu sürecin ne zaman sonlanacağını bilinmiyor oluşunun ve sınav vb. durumların daha önce tecrübe edilmemiş olmasının velilerde kaygı uyandırdığı ifade edilebilir. Velilerin durumdan sıkılmaları şeklinde oluşturulan koda yönelik görüşünü katılımcılardan K8, “*Veliler de sıkılmış çok tahammülleri yok. Çok konuşmak istemiyorlar. Zaman geçtikçe daha çok sıkılıyorlar.*” şeklinde ifade etmiştir. Bu kapsamda uzaktan eğitim süreci uzadıkça velî desteğinin azalabileceği ifade edilebilir. Velilerin ihtiyaçlarını bildirmemelerine yönelik ise K2, “*Veliler ihtiyaçlarını söylemezlerse haberimiz olmuyor. Bir öğrencimin annesi sağlık çalışmanı, virüs kapmış ancak bana bunu anlatıp çocuğunun eğitimi için benden destek istemiyor*” şeklinde ifade etmiştir. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinin, velî ve öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyebilme açısından öğretmenlerin hâkimiyetlerinde sınırlılıklar oluşturduğu ayrıca öğretmenlerin sürece yönelik tespit ve değerlendirmelerinin velilere bağımlı olduğu ifade edilebilir.

Öğretmenlerin bu süreç ile ilgili yaşadıkları diğeri bir sorun ise öğrencilerin öğrenmesinin tam olarak gerçekleşmemesidir. Bu sorunla ilgili kodlar Şekil 3'te verilmiştir.

Öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları problemlerden öğrencilerin eğitimi ile ilgili sorunlar kategorisi; öğrenci takibini yapamama (8), evde yeterli materyallerinin olmaması (4), yüz yüze

eğitimin olmaması (4), öğrendiklerinden emin olamaması (4), çevrim içi dersten keyif almamaları (3), teknolojik yetersizlik (3), bazı etkinliklerin uzaktan yürütülememesi (3), ödevlerin tam yapılmaması (2), bireysel ihtiyaçları tespit edememesi (2), öğrencilerin adapte olamamaları (2), evde dikkat dağıtıcı unsurların olması (1), sınıfı zaten geçeceğim algılarının olması (1) ve yeni konuları öğrenememe (1) kodlarından oluşmaktadır.

Şekil 3. Covid-19 sürecinde yaşanan öğrencilerin öğrenmesi ile ilgili sorunlar kategorisi ve kodları

Araştırmada 8 öğretmen öğrenci takibiyle ilgili problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin katılımcılardan K3, “Geri dönütlerin aynı gün verilmesi gerekiyor düzeltme yapabilmemiz için. Dönüt aynı gün olmayınca sıkıntı oluyor.” şeklinde; K5 ise, “Çocuklarla birebir ilgilenmek zor. Bazen problem yaşıyorum bu konuda. Yani anında geri dönüt veremiyorum onlar da vermiyor. Çocuğun anlayıp anlamadığını bazen anlayamıyorum.” şeklinde görüş bildirerek öğrenci takiplerini yeterince yapamama gerekçelerine vurgu yapmışlardır. Bu durumun öğrencilerin akademik yeterliliklerinin tespiti ve yönetimi için olumsuzluklara neden olduğu ayrıca eğitimin akıcı bir şekilde gerçekleşmesinde problem oluşturduğu ifade edilebilir. Öğrencilerin yeterli materyalleri olmadığına yönelik görüşünü katılımcılardan K3, “Kendi kütüphaneleri yok evlerinde. Sadece gönderdiğim kısa hikâyeleri okuyabiliyorlar ekran üzerinden.” şeklinde; K9 ise, “Materyalleri olmuyor çocukların. Çoğu kez eve uyarlanmış etkinlikler seçiyorum.” şeklinde

ifade etmiştir. Bu kapsamda öğrencilerdeki materyal eksikliklerinin eğitsel çalışmalarda sınırlılık oluşturduğu ifade edilebilir. Eğitimin yüz yüze gerçekleşmiyor olması bir diğer problem durumu olarak belirlenmiştir. Buna ilişkin görüşünü K1, “*Telefonla aradım babası kitabını okumuyor dedi, çocukla konuşmak istedim kaçtı konuşmadı daha sonra ararım dedim. Okulda böyle olmaz yani karşına alır konuşursun etkili de olmuyor uzakta olunca.*” şeklinde ifade ederek uzaktan eğitimin yüz yüze olmayışının eğitimdeki etkililiği düşürdüğünü vurgulamıştır. Bu kapsamda eğitimin yüz yüze olmamasının eğitim niteliğini olumsuz bir şekilde etkilediği ifade edilebilir. Öğrencilerin öğrendiklerinden emin olunamamasına ilişkin görüşünü K16, “*Hız açısından kolaylık ama denetleme yok. Etkililik eksikliği var. Ödev ve çalışma etki anlamında üst düzeyde bir etki bırakmıyor. Çocuk yalnız başına çünkü.*” şeklinde ifade ederek uzaktan eğitim sürecinde öğretmen denetiminin yeterince sağlanamadığını vurgulamıştır. Çevrim içi dersten keyif almamaları koduna ilişkin ise K8, “*Konuşurken sırayla konuşuyoruz mikrofonlar kapalı oluyor, çocuklar bazen sıkılıyor beklerken.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bu kapsamda uzaktan eğitimde öğrencilerin aktiflik düzeylerini azalttığı, bu durumun da öğrencilerin keyif almalarını engelleyen faktörlerden biri olarak ortaya çıktığı ifade edilebilir. Öğrencilerde teknolojik yetersizliklerin olduğunu belirten K11, “*Çocukların teknolojiye olan uzaklıkları beni çok zorluyor. Bilgisayara televizyona EBA'ya yeterince ulaşamıyorlar. Onlar oralara ulaşamayınca ben de onlara ulaşamıyorum.*” ifadelerini kullanmıştır. Uzaktan eğitimin teknolojik araçlarla yürütüldüğü düşünüldüğünde teknolojik yetersizliklerin eğitim sürecine doğrudan engel oluşturduğu ifade edilebilir.

Bazı etkinliklerin uzaktan yürütülememesi koduna ilişkin görüşünü katılımcılardan K13, “*Sınıf içinde yapabileceğimiz etkinlikleri online ortamda yapamıyoruz. Etkisi az oluyor haliyle. Sınıftaki kadar verimli olmuyor.*” şeklinde ifade ederek uzaktan eğitimin yapılacak etkinliklerin çeşitliliğini kısıtladığına vurgu yapmıştır. Ödevlerin tam yapılmaması şeklinde oluşturulan koda ilişkin görüşünü ise K12, “*İnternet üzerinden ödev gönderdiğimiz için ödevleri herkes yapmıyor mesela 12 kişilik bir sınıfta 4 kişi ödev bakıyor.*” şeklinde ifade ederek büyük bir kısmının ödevlerle geçtiği uzaktan eğitim sürecinde ciddi oranlarda kayıp verilebildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin sınıfı zaten geçeceklerine dair algılarının olduğunu belirten K16, “*Belki de ironik olarak öğrenciler normal zamanlara göre daha ümitli ve mutlu bile olabilirler. Düşük seviyedeki öğrenci o zaman düşük alıyordu sınavdan ama şu anda notlar verilirken sınav da yapamayacağız. Bu da onları daha fazla rahatlatıyordur. Sınıfı zaten geçeceklerini biliyorlar.*” ifadeleriyle bu yönde bir algının öğrencilerde ekstradan rahatlama yarattığını vurgulamıştır. Bu durumun öğrencileri ders çalışmaları yönünde motive edici unsurlardan olan sınıfı geçebilme dürtüsünden uzaklaştırdığı ve ders çalışmalarını azaltmış olabileceği ifade edilebilir. Benzer şekilde öğretmenlerin bireysel ihtiyaçları tespit edememesi çocukların öğrenmesi ile ilgili farklı bir problem durumu olarak ifade edilmiştir. Bu duruma ilişkin K2, “*Şu süreçte kimlerin bize ne şekilde ihtiyaçları olduğunu tespit etmek zor oluyor.*” şeklinde görüş bildirmiştir. İhtiyaçların tespit edilememesinin, eğitim sürecini hedef belirleme ve planlama oluşturma kapsamında bilinmezliğe sürüklediği ifade edilebilir. Öğrencilerin adapte olamamalarına ilişkin ise K13, “*Ekranı bakmaktan bıktık diyorlar. Hocanın sesi bazen kesik kesik geliyor diyorlar. Ev ortamı olduğu için adapte olamıyorlar.*” ifadelerini kullanarak öğrencilerin adaptasyon problemi yaşadıklarını vurgulamıştır. Öğrencilerin bu şekilde ders yapmaya alışkın olmamalarının bu durumun öncelikli sebeplerinden olduğu ifade edilebilir. Benzer şekilde evde dikkat dağınıcı unsurların varlığı problem oluşturmuştur. Bu konuyla ilgili K16, “*Evin getirdiği rahatsızlığın, dikkat dağınıcı unsurların, kardeşler falan ders çalışma ve ders verimliliği noktasında eksiklik oluştuğunu düşünüyorum.*” ifadeleriyle öğrencilerin alışagelmış okul düzeninin dışındaki varlıkların dikkat dağınıcı bir rol oynadıklarını ve derse odaklanmalarında

engel oluşturduğunu vurgulamıştır. Yeni konuları öğrenmeme şeklinde oluşturulan koda ilişkin ise K11, “Çocuklar yeni konuları öğrenemiyorlar sadece eski konuları tekrar edebiliyorlar. Uzaktan eğitimle yeni bir şey öğretmiyoruz.” şeklinde görüş bildirmiştir. Bu durumun öğrencilerin bilişsel düzeylerinin gelişimine engel oluşturduğu ifade edilebilir.

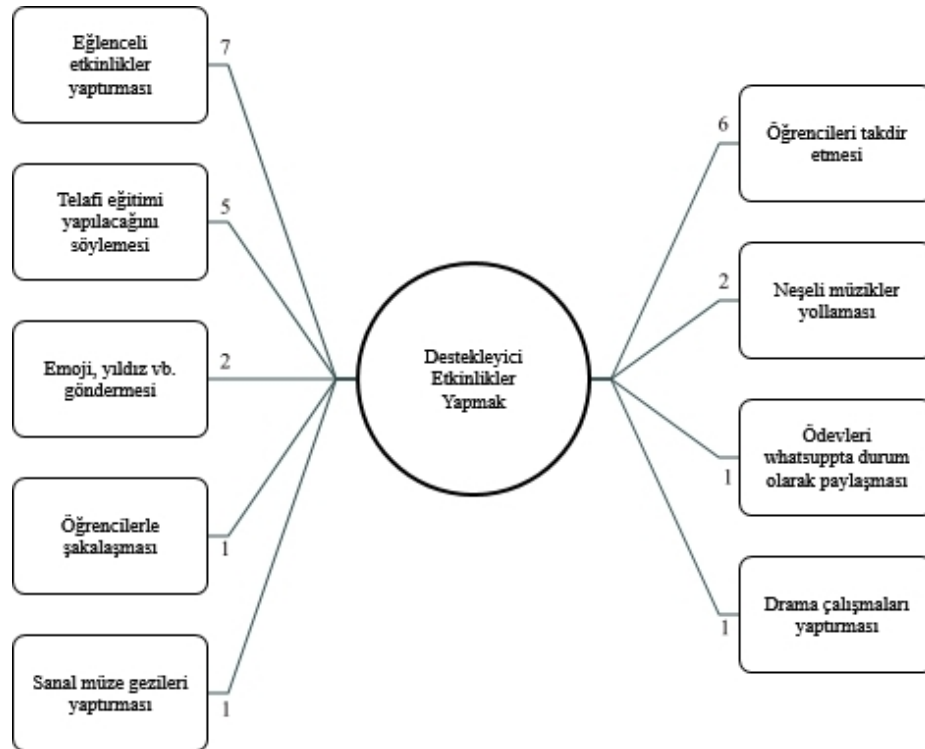
Araştırmanın 2. problemi kapsamında “Öğretmenlerin görüşüne göre Covid-19 sürecinde öğrencilerini motive etmede kullandıkları yöntemler nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler güzel sözler söylemek, destekleyici etkinlikler yapmak, okulun devam ettiğini hissettirmek, sağlık çalışmaları yapmak ve gelecek için teşvik etmek şeklinde 5 kategori altında derlenip yorumlanmıştır. Kategorilere ait bilgiler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenlerin Covid-19 sürecinde öğrencileri motive etme yöntemleri

Kategoriler	f
Destekleyici etkinlikler yapmak	26
Gelecek için teşvik etmek	17
Okulun devam ettiğini hissettirmek	14
Sağlık çalışmaları yapmak	13
Güzel sözler söylemek	5

Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler destekleyici etkinlikler yapmak (26), gelecek için teşvik etmek (17), okulun devam ettiğini hissettirmek (14), sağlık çalışmaları yapmak (13) ve güzel sözler söylemek (5) şeklinde 5 kategori altında derlenip yorumlanmıştır.

Öğretmenlerin en çok ifade ettiği yöntem olan destekleyici etkinlikler yapma kategorisi ile ilgili kodlar Şekil 4’te verilmiştir.

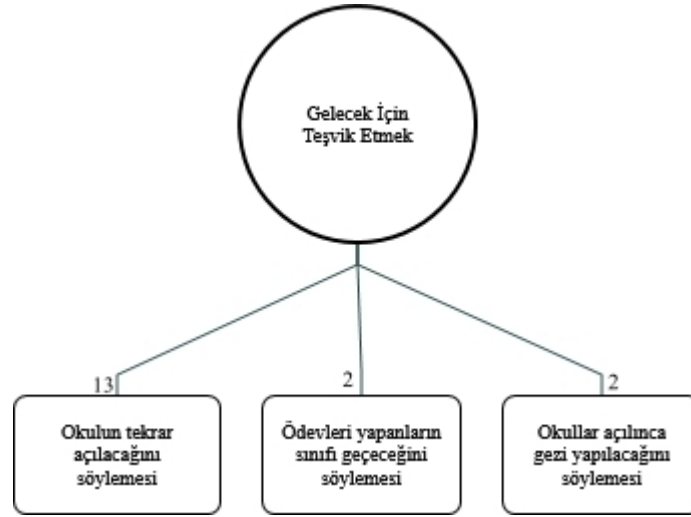

Şekil 4. Covid-19 sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden destekleyici etkinlikler yapmak kategorisi ve kodları

Destekleyici etkinlikler yapmak kategorisi öğretmenlerin en çok tercih ettiği motive etme yöntemi olarak belirlenmiştir. Bu kategori; “eğlenceli etkinlikler yaptırması (7), öğrencileri takdir etmesi (6), telafi eğitimi yapılacağını söylemesi (5), neşeli müzikler yollaması (2), emoji, yıldız, vb. göndermesi (2), ödevleri whatsapp'ta durum olarak paylaşması (1), öğrencilerle şakalaşması (1), drama çalışmaları yaptırması (1) ve sanal müze gezileri yaptırması (1)” kodlarından oluşmaktadır.

Eğlenceli etkinlikler yaptırmasına yönelik görüşünü katılımcılardan K3, “*Etkinlikler yaptırarak evde kal ile ilgili resim çalışması yaptık. Oyun hamurları ile evde kalan insanlar sağlıklı, dışarı çıkan insanlar sağlıklı olabilir gibi çalışma yaptık. Meyvelerden tabak süslemeleri yaptık. Çocuklar evde meyvelerden ağaçlar, evler, çocuklar yaptılar. Tabağı süslediler, meyve-sebze tüketiminin önemli olduğuyla ilgili çalışmalar yaptık.*” şeklinde ifade etmiştir. Çocukların yaşlarına uygun ev ortamında yapılabilecek eğlenceli çok sayıda etkinlik yapılmasının çocukların mutlu ve motive olmaları yönünde atılmış adımlar olduğu ifade edilebilir. Öğrencileri takdir etmeye yönelik ise katılımcılardan K17: “*Yaptıkları bazı etkinlikleri takdir ederek beğendiğimi söyleyerek motive ediyorum.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Takdir edilme duygusunun öğrencilerin temel ihtiyaçları olduğu düşünüldüğünde bu durumun öğrencilerin gelişimleri açısından destekleyici olduğu ve onları gururlandırdığı ifade edilebilir. Benzer şekilde telafi eğitimlerini yapacağını söylemesi şeklinde oluşturulan koda ilişkin K6, “*Geri kalmayacaklarını, telafi eğitimleri yapacağını söylüyoruz*” ifadelerini kullanmıştır. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin, derslerden geri kalabilmeleriyle ilgili kaygılarını azaltabilecek söylemlerle motive oldukları söylenebilir. Neşeli müzikler yollanması şeklinde oluşturulan koda ilişkin ise K9, “*Elini yüzünü yıka şarkısını paylaştım EBA'dan onu izliyorlar.*” ifadelerini kullanmıştır. Çocuklar tarafından sevilabilecek eğitici şarkılar aracılığıyla öğrencilerin hem bilişsel açıdan pekiştirildikleri hem de alışılmış ders etkinlikleri dışına çıkılarak farklılıklarla motive edildikleri ifade edilebilir. Öğretmenlerin öğrencilere emoji, yıldız vb. paylaşımları da bir motive etme yöntemi olarak belirlenmiştir. Bu duruma ilişkin görüşünü K4, “*Alkış, nazar boncuğu, emojiler gönderiyorum çok seviniyorlar.*” şeklinde ifade ederek çocukların mutlu edebilecek paylaşımlarına vurgu yapmıştır. Çocukların renkli ikonları sevdikleri düşünüldüğünde bunların özellikle öğretmenleri tarafından gönderilmesinin onları mutlu edeceği ve dikkatlerini derse yönelteceği ifade edilebilir. Ödevleri whatsapp'ta durum olarak paylaşmasına yönelik ise K3, “*Ödüllendirme olarak da kullanıyorum whatsapp durumu. Güzel ödevleri paylaşıyorum oradan.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Uzaktan eğitimin ağırlıklı olarak paylaşımlar aracılığıyla yürütüldüğü düşünüldüğünde bu paylaşımların içerisinde öğrencilerin ödevlerinin de yer almasının, onlara etkileşimi daha çok hissettireceği ve motivasyonlarını ödevleri yapma yönünde artacağı ifade edilebilir. Bu süreçte öğrencileriyle şakalaştığını belirten K7, “*Görüştüğüm çocuklarla şakalaşıyorum hani gülmek iyidir derler ya sağlık için, onun gibi.*” ifadelerini kullanmıştır. Kullanılan bu yöntemin çocukların kendilerini iyi hissetmeleri için olumlu olduğu ifade edilebilir. Drama çalışmaları ve sanal müze gezileriyle öğrencileri motive eden K8 ise, “*Oyunlar oynuyoruz, canlandırmalar yapıyoruz, pandomim yaptık, sanal müze gezileri yaptık kendimizi boyuyoruz, hem öğreniyorlar hem eğleniyorlar*” ifadelerini kullanmıştır. Öğrencilere aktif katılım imkânı sağlayan bu yöntemlerin, onların eğlenerek öğrenmelerine bir zemin oluşturarak uzaktan eğitimin sıradanlaşmasının önüne geçtiği ve verimliliğini arttırdığı ifade edilebilir.

Gelecek için teşvik etmek kategorisi; okulların tekrar açılacağını söylemesi (13), ödevleri yapanların sınıfı geçeceğini söylemesi (2) ve okullar açılınca gezi yapılacağını söylemesi (2) kodlarından oluşmaktadır.

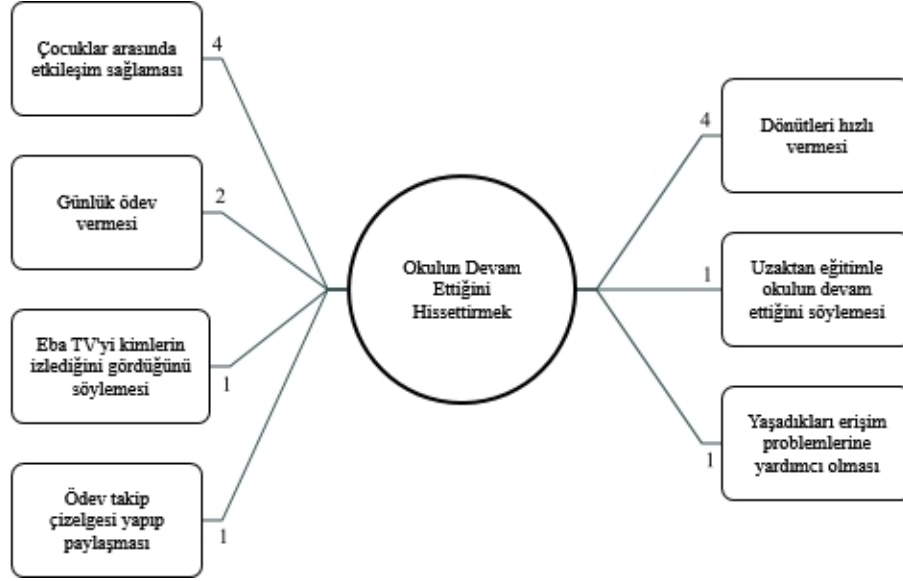
Şekil 5. Covid-19 sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden gelecek için teşvik etmek kategorisi ve kodları

Şekil 5 incelendiğinde bu kategoride en çok tekrar edilen kodun okulların tekrar açılacağını söylemesi kodu olduğu görülmektedir. Bu koda ilişkin katılımcılardan K19, “*Bir şey öğrenemeyeceğiz diye de korkmayın okul tekrar açılacak her şeyi bir daha öğreteceğiz dedim.*”, K20 ise, “*Daha çok umut verici mesajlar yolluyorum. Sürecin geçici olduğunu söylüyorum, tekrar okul bahçesini ve sınıflarımızı dolduracağımızı söylüyorum.*” ifadelerini kullanmıştır. Öğretmenlerin bu süreçte okulların tekrar açılacağını hatırlatarak öğrencileri karamsarlıktan uzaklaştırmaya çalıştıkları ifade edilebilir. Ödevleri yapanların sınıfı geçeceğini söylemesi de bu kategoride bir motive etme yöntemi olarak belirlenmiştir. Bu koda ilişkin K1, *Ödevlerini yapanlar sınıfı geçecek diğerleri sınıfta kalacağını söyledim* ifadelerini kullanırken K15 ise, “*İlk döneme göre ve bu dönemdeki yolladığımız ödevlere katılımlara bakarak not vereceğim. Düzenli katılanlar sınıfı geçecek diyorum.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Ödevleri yapmanın sınıfı geçme koşulu olarak sunulmasının, öğrencileri ders çalışmalarını yönünde motive ettiği ifade edilebilir. Okullar açılınca gezi yapılacağını söylemesi şeklinde oluşturulan koda ilişkin ise K3, “*Gezi yapacağımızı söyledim çok mutlu oldular.*” ifadelerini kullanmıştır. Bu söylemlerin, öğrencilere gelecek ilgili hayal kurdurarak onları daha umutlu olmaları yönünde motive ettiği söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrencileri motive etmede kullandıkları yöntemlerden “okulun devam ettiğini hissettirmek” kategorisine ait kodlamalar Şekil 6’da sunulmuştur.

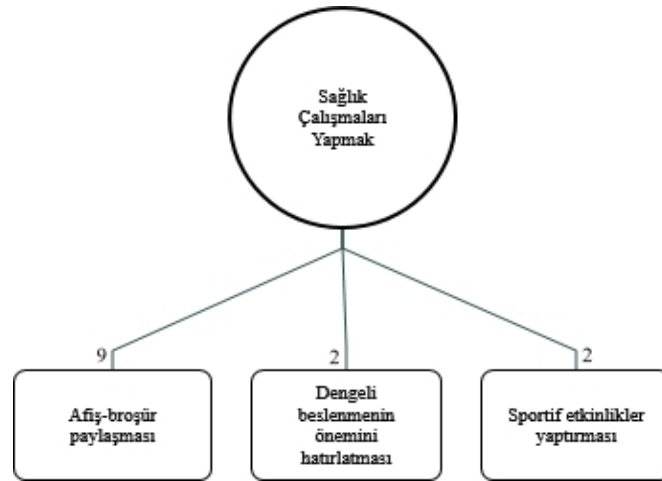
Okulun devam ettiğini hissettirmek kategorisi; çocuklar arasında etkileşim sağlaması (4), dönütleri hızlı vermesi (4), günlük ödev vermesi (2), uzaktan eğitimle okulun devam ettiğini söylemesi (1), EBA TV’yi kimlerin izlediğini gördüğünü söylemesi (1), ödev takip çizelgesi yapıp paylaşması (1) ve yaşadıkları erişim problemlerine yardımcı olması (1) kodlarından oluşmaktadır. Çocuklar arasında etkileşim sağlaması şeklinde ifade edilen koda ilişkin görüşünü K3, “*Birbirlerinin ezberlediklerini öğrencince motive oluyorlar. EBA’dan da paylaşımlar yapıyorum. Arkadaşlarını görünce çocuk kendini okulda gibi hissediyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Çocukların birbirlerinden haberdar olmaları ve çalışmaların sınıf olarak yürütüldüğünün farkında olmalarının, onları etkileşim içerisinde hissettirerek motive ettiği söylenebilir. Dönütlerin hızlı verilmesine ilişkin K3, “*Dönütleri çok hızlı veriyorum bence bu da çok önemli.*” şeklinde; K9 ise, “*Tek tek*

görüştüyorum o gün neler yaptığımı soruyorum. Sık sık arıyorum çalışmalarıyla ilgili sorular soruyorum.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Şekil 6. Covid-19 sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden okulun devam ettiğini hissettirmek kategorisi ve kodları

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ve öğretmenlerin sürekli olarak iletişim halinde kalmalarının güç olduğu düşünüldüğünde öğretmenlerce verilen hızlı dönütlerin çocukları bu sürece daha kolay adapte olmaları yönünde motive edebileceği söylenebilir. Günlük ödev verilmesi şeklinde oluşturulmuş koda ilişkin K4, “*Tüm derslerden ödevler veriyorum eksik hissetmesinler diye. Okul varmış gibi günlük ödev veriyorum.*” ifadeleriyle günlük ödev verme gerekçesini vurgulamıştır. Öğrencilerin günlük olarak ödevlerle meşgul olmalarının, alışlagelmiş okul düzeninden kopmamaları yönünde olumlu olduğu ifade edilebilir. Uzaktan eğitimle okulun devam ettiğini vurgulayan katılımcılardan K12 ise, “*Okulun devam ettiğini ödevlere EBA'dan devam edeceğimizi söyledim. Hayatın devam ettiğini söyledim. Sadece uzaktan eğitim yapıyoruz dedim.*” ifadelerini kullanmıştır. Öğretmenin bu söylemleriyle okulun hala devam ettiğini hissettirmesinin, öğrencileri hayatın olağan akışından kopmamaları yönünde motive edeceği ifade edilebilir. Öğretmenin EBA TV’yi kimlerin izlediğini gördüğünü söylemesi ve ödev takip çizelgesi hazırlaması da öğrencileri motive etme yöntemleri olarak belirlenmiştir. Bu kodlara ilişkin katılımcılardan K10: “*Daha inanmaları için kimlerin EBA TV’yi izleyip izlemediğini ben de takip ediyorum dedim. İnanyorlar. Ben de izliyorum diyorum beraber izlemiş oluyoruz. Ödev takip çizelgesi yaptım uyanlara aferin veriyorum.*” ifadelerini kullanmıştır. EBA TV’de yayınlanan programları izleyenlerin öğretmenlerce görüldüğü ifade edilerek öğrencilerin güdülenmesi sağlanırken ödev takip çizelgesiyle öğretmen denetimi ve okulun hala devam ettiği hissettirilerek öğrenci motivasyonlarının artırıldığı ifade edilebilir. Yaşadıkları erişim problemlerine yardımcı olması şeklinde oluşturulan koda ilişkin K6, “*EBA’ya erişimleriyle ilgili, internetle ilgili yaşadıkları problemlere yardımcı oluyorum.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmenin, öğrencilerin yaşadıkları problemlere yardımcı olarak problemlerin azaltılması ve öğretmen varlığını hissettirmeye çalıştığı ifade edilebilir. Öğretmenlerin sağlık çalışmaları yaparak öğrencileri motive etmeye çalıştıklarına dair kodlamalar Şekil 7’de sunulmuştur.

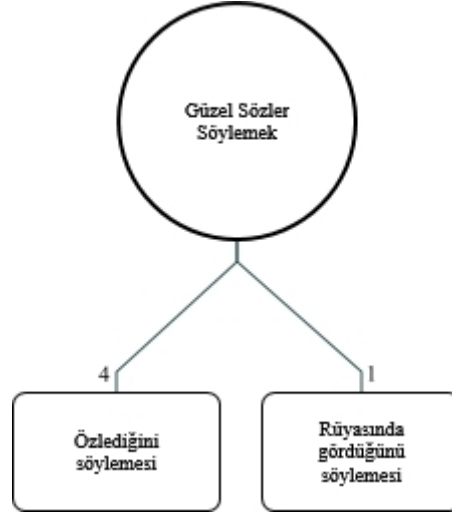

Şekil 7. Covid-19 sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden sağlık çalışmaları yapmak kategorisi ve kodları

Sağlık çalışmaları yapmak kategorisi; afiş-broşür paylaşması (9), sportif etkinlikler yaptırması (2) ve dengeli beslenmenin önemini hatırlatması (2) kodlarından oluşmaktadır. Afiş-Broşür paylaşması bu kategoride en çok tekrarlanan kod olmuştur. Bu koda ilişkin K2, “*Broşürler var MEB’in hazırladığı onları paylaşıyorum ve onlar üzerine konuşuyoruz*” ifadeleriyle Covid-19 sürecinde sağlığı korumaya yönelik paylaşımlarını vurgulamıştır. Öğrenci ve velilerin öğretmenlere güvendiği düşünüldüğünde Covid-19 kapsamında alınması gereken tedbirleri ve bilgilendirmeleri içeren görsellerin öğretmenler aracılığıyla paylaşılmasının onların bu bilgilere daha çok odaklanmalarını sağlayabileceği ifade edilebilir. Sportif etkinlikler yaptırması şeklinde oluşturulan koda ilişkin K9, “*EBA üzerinden jimnastik videoları gönderiyorum. Ders videoları var. Spor etkinlikleri var. Onları yaptırıp takibini yapıyorum*” ifadelerini kullanmıştır. Öğrencilerin salgından korunmak için tüm zamanlarını evde geçirdikleri düşünüldüğünde bedensel ve ruhsal sağlıkları için sportif faaliyetler yapmaya teşvik edilmelerinin olumlu olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin dengeli beslenmenin önemini hatırlatması da motive etme yöntemlerinden biri olarak belirlenmiştir. Bu koda ilişkin K1, “*Dengeli beslenmeye ilgili resim yolladım. Dikkat etmelerini söyledim ve sürekli etkinlikler paylaşıyorum*” şeklinde K7 ise, “*Sağlıklı beslenmeye ilgili broşür yolladım. Tatilde hareketsizlik var spor etkinlikleri yolladım.*” şeklinde görüş bildirmiştir. Uzun süre boyunca evde kaldıkları için hareketsizlikten kaynaklı oluşabilecek sağlık problemlerini minimize edebilmek için dengeli beslenmeye yönelik motive edici paylaşımların yapılmasının olumlu olduğu ifade edilebilir.

Öğretmenlerin öğrencilerine güzel sözler söyleyerek onları motive etme çalışmalarına dair kodlar Şekil 8’de gösterilmektedir.

Güzel sözler söylemek kategorisi; özlediğini söylemesi (4) ve rüyasında gördüğünü söylemesi (1) kodlarından oluşmaktadır. Bu duruma ilişkin görüşünü katılımcılardan K5, “*Onları özlediğimi söylüyorum*” şeklinde, K10 ise, “*Onları özlediğime dair mesajlar atıyorum onlar da bana mesaj atıyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Öğretmenlerin, öğrencileri özlediğini ifade ederek onların kendilerini değerli hissetmelerini ve motive olmalarını sağlamaya çalıştıkları ifade edilebilir. Benzer şekilde katılımcılardan K1, “*Rüyamda seni gördüm kitap okuyordun ben de seni kutlu yordum çok güzel bir rüyaydı falan diyorum.*” ifadeleriyle öğrencilerine rüyasında onları gördüğünü söyleyerek kitap okumaları yönünde motive ettiği söylenebilir.

Şekil 8. Covid-19 sürecinde öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden güzel sözler söylemek kategorisi ve kodları

4. Sonuç ve tartışma

Bu çalışmada öğretmenlerin Covid-19 sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve öğrencileri motive etme yöntemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan görüşmelerin sonucunda öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları problemler “iletişim sorunları, velilerle ilgili sorunlar ve öğrencilerin eğitimiyle ilgili sorunlar” kategorileri altında yorumlanmıştır. Öğretmenlerin bu süreçte öğrencileri motive etme yöntemleri ise “destekleyici etkinlikler yapmak, gelecek için teşvik etmek, okulun devam ettiğini hissettirmek, sağlık çalışmaları yapmak ve güzel sözler söylemek,” şeklinde 5 farklı kategori altında incelenmiştir. Bu bölümde elde edilen bulgular alanyazındaki çalışmalarla ilişkilendirilerek tartışılmıştır.

Araştırmada, kaynaklar arasında geri dönüt olmamasının “iletişim sorunları” kapsamında en çok yaşanan problem olduğu belirlenmiştir. Yapılan davranışların sonuçlarına ilişkin bireylere bilgi sağlama süreci olarak tanımlanan dönütler, öğrenme sürecinde önemli bir öge olarak görülmektedir. (Erişen, 1997: 47). Yeterince geri dönüt sağlanmamasının, eğitim sürecindeki hâkimiyeti azalttığı ifade edilebilir. Ayrıca sık iletişim kurulamıyor olması, ulaşılamayan öğrencilerle iletişim kopukluğu, yüz yüze eğitim gibi etkili olmaması, öğrencilerin internet yetersizliği ve sayılarının fazla oluşu iletişimin etkililiğine ve sürekliliğine engel oluşturan faktörler olarak tespit edilmiştir. Aziz ve Dicle (2017: 129)’e göre çağdaş iletişim teknolojileri yüz yüze iletişimin yerini hiçbir zaman dolduramamakta ve çoğunlukla iletişimde büyük bir anlama sahip olan vücut dilinden yoksun olmaktadır. Bu kapsamda geçici olarak uzaktan yürütülen eğitimin iletişim boyutunda ciddi sınırlılıklar olduğu ifade edilebilir. Özellikle internet yetersizliği öğrencilerle canlı olarak görüntülü iletişim kurma yolunu kısıtlamakta, bu durumda iletişim sürecini yavaşlatarak etkililiğini düşürmektedir. “Velilerle ilgili sorunlar” kapsamında ise katılımcılar, en çok yaşadıkları problem olarak velilerin yeterince destek olmadığını ifade etmişlerdir. Çocukların eğitim hayatına etkili bir biçimde yön veren velilerin desteği, özellikle öğrenci gözetiminin yeterince yapılamadığı bu günlerde çok daha önemli bir role bürünmektedir. Aslanargun (2007: 121)’a göre aileler, öğrencilerin bilişsel ve kişisel gelişimlerinde çok önemli bir konumdadır ve başarılı olmalarına katkıda bulunabilmek için öncelikle onlara iyi örnek olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda değerlendirildiğinde velilerin destek olmamaları, öğretmenle iletişimde aracılık rolünü yeterince

üstlenmemeleri, isteksiz ve ilgisiz olmaları öğrencilerle okul arasında olan bağın zayıflamasına neden olmaktadır. Hiçbir şekilde ulaşılamayan velilerin varlığının öğrenci takibini imkânsızlaştırdığı, akademik yeterlilikleri ve ders çalıştırma alışkanlıklarının olmamasının ise bu sürece desteklerini sınırladığı belirlenmiştir. Ayrıca velilerin ihtiyaçlarını bildirmemeleri, kaygılı olmaları ve bu durumdan sıkılmış olmaları bu süreçteki farklı olumsuzluklar olarak tespit edilmiştir. Benzer şekilde araştırmasında okul aile işbirliğinin önemi vurgulayan Genç (2005: 22)'e göre velilerin; çocuklarının istek ve ihtiyaçlarını yakından takip etmeleri, öğretmenlerle ve okul yönetimiyle iletişim halinde olmaları gerekmektedir.

“Öğrencilerin eğitimiyle ilgili sorunlar” kapsamında en çok yaşanan problemin öğrenci takibini yeterince yapamamak olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin takiplerinin yeterince yapılamıyor olması bu süreçteki iletişimi tek yönlü kılmakta, onların bilişsel seviyelerinin tespiti ve yeni derslerin planlanması açısından büyük bir boşluk oluşturmaktadır. Benzer şekilde Kablan (2012) araştırmasında ders planı hazırlanmasının, dersin verimliliği kapsamında anlamlı bir değere sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca öğrencilerde yeterli materyal olmamasının yapılacak etkinlikleri sınırlandırdığı belirlenmiştir. Yıldız (2018: 34) uygun materyal kullanımının eğitim sürecine önemli katkılarda bulunduğunu ifade etmektedir. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinde yaşanan materyal eksikliğinin ders verimliliğini düşüren etkenlerden olduğu ifade edilebilir. Eğitimin yüz yüze yapılamıyor oluşu ve teknolojik yetersizlikler çift yönlü iletişimi kısıtlayan ve verimliliği düşüren faktörler olarak tespit edilmiştir. Benzer şekilde Ceylan (2007: 21) araştırmasında, eğitim sürecinde çift yönlü iletişimin çok önemli bir rol üstlendiğini ifade etmektedir. Bunların yanında bazı öğrencilerin çevrimiçi yapılan derste keyif almadıkları ve adaptasyon problemleri yaşadıkları belirlenmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin dikkatlerini canlı tutmak, yeni olan bu döneme adapte olmalarını sağlamaya çalışmak ve bireysel ihtiyaçları tespit edememek öğretmenleri zorlayan faktörler olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca evde dikkat dağıtıcı unsurların varlığı, öğrencilerin yeni konuları öğrenmekte güçlük çekmeleri, sınıfı zaten geçeceğine dair bir algıya sahip olmaları ve ödevleri yapmamaları bu konudaki farklı olumsuzluklar olarak tespit edilmiştir. Güneş (2014: 20)'e göre ödevler öğrencilerin; fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve dil becerilerini geliştirmenin yanında öğrenmeyi öğrenme ve bu becerileri yaşam boyu sürdürebilmeleri açısından da önem arz etmektedir. Bu kapsamda ödevlerin yeterince yapılmıyor oluşunun öğrenilenlerin yeterince pekiştirilememesine neden olduğu ve öğrencilerin farklı becerilerinin gelişiminde olumsuzluk oluşturduğu ifade edilebilir.

Motivasyonun örgütsel amaçlara yönelik sürdürülen faaliyetleri birçok yönden etkilediği bilinmektedir (Timuroğlu ve Balkaya, 2016: 2). Bu kapsamda elde edilen bulgularda; uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin, öğrencilerini ihtiyaçlarına göre motive ederken zaman zaman farklı yöntemler kullanmak durumunda kaldıkları belirlenmiştir. Güçlü (2017: 866-867) sosyal, siyasal, kültürel ve teknolojik gelişmelerin çalışma hayatını etkilediğini ve eğitim kurumlarının da bu etkilere yönelik mücadele kapsamında yeni yöntem ve teknikler geliştirdiklerini ifade etmektedir. Öğretmenlerin öğrencileri motive etme yöntemlerinden biri olarak kategorize edilen ve “*güzel sözler söylemek*” kapsamında değerlendirilen; öğretmenlerce ifade edilen, öğrencileri özlediğine ve rüyasında onları gördüğüne dair söylemlerin öğrencileri mutlu ettiği tespit edilmiştir.

Lumsden (1994: 4) dışsal ödüllerin uygulanmasında bireysel farklılıkların dikkate alınması gerektiğini ifade etmektedir. Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinde özellikle okul hayatını özleyen ve bunu ifade eden öğrencilerin öğretmenlerince özlediğini duymasının uzaktan eğitim sürecindeki motivasyonlarını arttıracığı ifade edilebilir. Benzer şekilde “*destekleyici faaliyetlerde*

bulunmak” kategorisi altında gruplanan yöntemlerden eğlenceli etkinlikler yaptırmak ve öğrencileri takdir etmek, öğretmenlerin en sık kullandığı motivasyon yöntemleri olarak belirlenmiştir. Uzun ve Keleş (2010: 580) yüksek motivasyonun akademik başarıyı, performansı ve katılımı artırıldığını ifade etmektedir. Benzer şekilde Sezer (2018: 541)’in yaptığı araştırmada öğrencilerin öğretmenlerce takdir edilmesinin onların derse olan ilgisini arttırdığına dair bulgular yer almaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin eğlenceli etkinliklerle desteklenmesi ve takdir edilmesinin eğitimin verimliliği açısından olumluluk teşkil ettiği ifade edilebilir. Dersleriyle ilgili kaygılanan öğrencilere telafi eğitimi yapılacağına söylenmesi, eğlenceli müzik, emoji, yıldız vb. çocukları mutlu edebilecek içeriklerin yollanması, öğrencilerle şakalaşması, drama çalışmaları ve sanal müze gezileri yapılması öğrencileri motive etmede kullanılan farklı yöntemler olarak tespit edilmiştir. Ayrıca ödevlerin whatsappta durum olarak paylaşılmasıyla öğrencilerin ödev yapma konusunda güdülendikleri ve ödev yapma oranında artış sağlandığı belirlenmiştir. Zorunlu olarak uzaktan eğitim ile yürütülen bu süreçte öğrencilerin motive olmalarına yönelik çok sayıda destekleyici faaliyetin yer almasının, eğitimin niteliği açısından olumlu olduğu ifade edilebilir.

“Okulun devam ettiğini hissettirmek” kapsamında değerlendirilen yöntemlerden en sık kullanılanlar öğrenciler arasında etkileşim sağlamak ve onlara gerekli dönütleri hızlı bir şekilde vermek olarak belirlenmiştir. Demirtaş, Üstüner ve Özer (2007: 443) okulların etkili olabilmeleri ve yaşamlarını sürdürebilmeleri için karşılaştıkları sorunları büyük ölçüde çözmeleri gerektiğini ifade etmektedir. Bu kapsamda ilgili yöntemlerin, öğrencilerin hayatın olağan akışından kopmaları ve okuldaki gibi hızlı dönüt alarak öğretmenle aralarındaki bağı güçlü tutması açısından oldukça stratejik olduğu ifade edilebilir. Benzer şekilde okulun uzaktan eğitimle devam ettiği hatırlatılarak günlük ödev verilmesi ve ödev takip çizelgesi paylaşılması çocuklara eğitimin ve öğretmen denetiminin varlığını hissettirmeye devam etmiştir. Ayrıca erişim problemlerine yardımcı olunarak öğretmenin okuldaki gibi problem çözen ve kolaylaştırıcı rolü ön plana çıkarılırken EBA TV’yi kimlerin izlediğinin öğretmenlerce görülebildiği gibi yaratıcı ifadelerle okul ve öğretmen varlığının bu süreçte de devam ettiği benimsenmiştir.

Özdemir ve Akkaya (2013: 304) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin okulu güven ve mutluluk veren, bilgi ve aydınlanma yeri olarak algıladıklarına yönelik bulgular yer almaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin bu algılarının devamı açısından okulun devam ettiğini hissetmelerinin önem arz ettiği ifade edilebilir. Benzer şekilde motive etme yöntemlerinden “sağlık çalışmaları yapmak” kapsamında icra edilen yöntemlerden, öğretmenlerin Covid-19 sürecinde öğrencilerin nasil korunacaklarıyla ilgili bilgiler içeren afiş ve broşür paylaşması öğrencilerin bu konuya yönelik bilişsel düzeyini arttırmıştır. Ayrıca öğrencilere sportif etkinlikler yaptırılarak beden ve ruhsal sağlıkları gözetilirken öğrencilere dengeli beslenmelerine yönelik hatırlatmalar yapılması bu gözetimleri desteklemiştir. Şahin (2000: 210) okul çağını, öğrencilerin büyüme ve gelişme dönemi olarak tanımlamaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin sağlıklarına yönelik faaliyetlerin yürütülmesinin, onları büyüme ve gelişme dönemlerinde daha sağlıklı olmaları yönünde adımlar atması için motive ettiği ifade edilebilir. Öğretmenlerin öğrencileri “gelecek için teşvik etmesi” kapsamında değerlendirilen yöntemler; öğretmenlerin okulların tekrar açılacağını, ödevleri yapmaların sınıfı geçeceğini ve okullar açıldığında gezi yapılacağını söylemeleri olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınavlara (Karakas, 2013) ve sınıf tekrarına (Bedel, 2013) yönelik kaygılarının olabileceği bilinmektedir. Öğretmenlerin bu durumlara karşı güdüleyici yaklaşımlarıyla ve geleceğe yönelik öğrencilerin sevebileceği etkinliklerin gerçekleştirileceği söylemleriyle onları motive ettikleri ve olumsuz duygulardan sıyrılabilmelerine zemin hazırladıkları ifade edilebilir.

Çakın, M., Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.

5. Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar kapsamında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Tüm öğrencilere ve velilere belirli platformlarda kullanılmak üzere ücretsiz ve sınırsız internet hizmeti sunulabilir.
- İnternetin kısıtlı olduğu kırsal bölgelere uydu internet temin edilebilir.
- Veli desteğini arttırmaya yönelik bilgilendirici yayın ve paylaşımlar yapılabilir.
- Öğrencileri motive etmede kullanılabilecek yöntemler ilham ve örnek olması adına yayın ve paylaşımlar aracılığıyla duyurulabilir.

Kaynakça

- Akmansoy, V. (2012). *Kaos Teorisi ve Eğitime Yansmaları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Altıparmak, M., Kapıdere, M. ve Kurt, İ. D. (2011). E-Öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri. *Akademik Bilişim '11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı içinde* (s. 319-327). Malatya.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 119-135.
- Aziz, A. ve Dicle, Ü. (2017). *Örgütsel iletişim*. İstanbul: Hiperyayın.
- Balta, E. (2020). Kara Vebadan Koronavirüse Küreselleşme. http://www.academia.edu/download/62372357/Kara_Vebadan_Koronaviruse_Kuresellesme_Evren_Balta_-_Panorama_20200315-124058-1yjl3i.pdf (19.04.2020).
- Bedel, A. (2013). Sınıf tekrarı yapan ve yapmayan öğrencilerin akademik güdülenme ve kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 43 (200) , 111-122.
- Bülbül, M. Ş. (2008). *Kaos ve Eğitim*. Erişim adresi: https://books.google.com.tr/books?id=0mos0i1T0p8C&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage
- Ceylan, G. (2007). *Öğretmen-öğrenci etkileşiminin sınıf atmosferine etkisi (Aksaray ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Özey, R. ve Demirci, A. (2010). *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar*. İstanbul: Aktif Yayınevi. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/293333392_Cografya_Ogretiminde_Yontem_ve_Yaklasimlar/link/56b77cb208ae5ad3605db61d/download
- Demirtaş, H., Üstüner, M. ve Özer, N. (2007). Okul yönetiminde karşılaşılan sorunların öğrenci ve okul ile ilgili değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 13(3), 421-455.
- Erişen, Y. (1997). Öğretim elemanlarının dönüt ve düzeltme davranışlarını yerine getirme dereceleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 3(1), 45-62.
- Ersoy, F. (2016). *Fenomenoloji*. A. Saban ve A. Ersoy (Ed.). *Eğitimde nitel araştırma* içinde (s. 51-105). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ersoy, F. (2018). *İlham Veren Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ahlaki Kimlik Profillerinin Gömülü Teori Bağlamında İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. kademedeki okul-aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 227-243.
- Güçlü, M. (2017). Örgütsel iletişim: Eğitim kurumlarındaki yeri ve önemi açısından bir değerlendirme. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 854-870.
- Güneş, F. (2014). Eğitimde ödev tartışmaları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-25.
- Kablan, Z. (2012). Öğretmen adaylarının ders planı hazırlama ve uygulama becerilerine bilişsel öğrenme ve somut yaşantı düzeylerinin etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 239-253.

Çakın, M., Külekçi Akyavuz, E. (2020). The Covid-19 process and its reflection on education: An analysis on teachers' opinions. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.

- Karadüz, A. ve Sayın, H. (2015). Öğretmenlerin derslerindeki konuşma edimlerinin öğrencileriyle iletişimlerine etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 10(11), 883-908.
- Karakaş, A. C. (2013). Paylaşma tutumlarının sınav kaygısı-gelecek kaygısı ile ilişkisi (Sakarya ili örneği). *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 135-157.
- Kartal, S. (2020). *Koronavirüs Salgınında (Covid-19) İş Sözleşmesinin Fesih İmkani*. Erişim adresi: http://www.academia.edu/download/62479926/Koronavirus_nedeniyle_fesih_hakki_26.03.202020200325-108390-bjmhit.pdf
- Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye' deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Lau, J., Yang, B., & Dasgupta, R. (2020, 003 12). Will the coronavirus make online education go viral? Erişim adresi: <https://www.timeshighereducation.com/features/will-coronavirus-make-online-education-go-viral>
- Lumsden, L. S. (1994). Student Motivation. *Research Roundup*, 10(3).
- Mahase, E. (2020). *Coronavirus: Global Stocks of Protective Gear are Depleted, With Demand at "100 times" Normal Level, WHO warns*. Erişim adresi: <https://www.bmj.com/content/bmj/368/bmj.m543.full.pdf>
- MEB (2020). *Kovid-19'la Mücadelede N95 Maske Makinesi Atağı*. Erişim adresi: <http://www.meb.gov.tr/kovid-19la-mucadelede-n95-maske-makinesi-atagi/haber/20733/tr>
- Merriam, S.B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Özdemir S., ve Akkaya E. (2013). Genel lise öğrenci ve öğretmenlerinin okul ve ideal okul algılarının metafor yoluyla analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 19(2), 295-322.
- Sağlık Bakanlığı (2020). *Covid-19 (Sars-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberi*. Erişim adresi: https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf
- Sezer, Ş. (2018). Öğretmenlerin sınıf yönetimi tutumlarının öğrencilerin gelişimi üzerindeki etkileri: Fenomenolojik bir çözümleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 534-549.
- Solak, H. İ. , Ütebay, G. ve Yalçın, B. (2020). Uzaktan eğitim öğrencilerinin basılı ve dijital ortamdaki sınav başarılarının karşılaştırılması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 41-52.
- Şahin, F. (2000). Okul sağlığı. *Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı Dergisi*, 9(6), 210-212.
- Telli, Y. S. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (Online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3 (1), 25-34 . Doi: 10.32329/uad.711110
- Timuroğlu, M. K. ve Balkaya, E. (2016). Örgütsel iletişim ve motivasyon ilişkisi-bir uygulama. *UÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 89-113.
- UNCTAD (2020). *Impact of The Coronavirus Outbreak on Global FDI*. March 2020 report.
- United Nations (2020). *Covid-19 Response*. Erişim adresi: <https://www.un.org/en/un-coronavirus-communications-team/united-nations-working-mitigate-covid-19-impact-children>
- Uzun, N. ve Keleş, Ö. (2010). Fen öğrenmeye yönelik motivasyonun bazı demografik özelliklere göre değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 561-584.
- World Health Organization (2020). *Q&A on coronaviruses (COVID-19)*. Erişim adresi: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, N. (2018). *Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Yapan Türkçe Öğretmenlerinin Ders Materyali Geliştirme/Kullanma Durumlarının İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yıldız, E. ve Seferoğlu, S. (2020). Uzaktan eğitim öğrencilerinin çevrim içi teknolojilere yönelik öz-yeterlilik algılarının incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 33-46.

Extended abstract in English

Purpose: It is important to determine the problems encountered by the teachers who continue working through distance education in terms of communication, the methods they use to motivate their students during the process in terms of health and education and the limitations they feel about these issues in order to evaluate and improve the educational activities. From this point of view, knowing the methods teachers use was determined as the problem status in the study.

The answers to the following questions were sought in the study:

The question "What are the problems teachers encountered regarding education during the Covid-19 according to the teachers?" was determined as the main problem.

How do the teachers motivate their students during the Covid-19?

Method: The study was designed as a qualitative research. The phenomenological design among the qualitative research methods was preferred. The study group consisted of teachers working in primary and secondary schools. 20 teachers in total participated in the study. The semi-structured interview form prepared by the researchers was used for data collection. While preparing the interview form, pre-interviews were carried out by the teachers around the researchers about the period. The questions were prepared after the interviews conducted with the teachers from different branches. The interview form included 4 main questions and 7 probe questions.

The data were collected by the researchers. The interviews were carried out online via apps like skype, whatsapp rather than face to face due to the quarantine period. The interviews took approximately 15 minutes. The descriptive analysis was preferred in the analysis of the data. The categories and codes were determined considering the questions in the interview form.

Finding: The communication problems teachers encounter, problems about the parents, and problems about the learning of students during the COVID-19 were discussed as 3 different categories in the study.

The communication category, the most repeated one, includes the following codes: lack of feedback (15), limited communication (13), students that are unreachable (12), having a limited internet connection (10), not being face to face (8), and having too many students (2).

The category of the problems about parents include the following codes: not being supportive (12), academic inadequacy (8), not giving feedback (8), parents that are unreachable (7), acting uninterested (6), having no routine of teaching (4), technological inadequacy (4), not being eager (3), being concerned (2).

The category of problems about the education of the students include the following codes: being unable to follow students (8), not having sufficient materials at home (4), not being able to be face to face (4), students not being able to be sure about what they learn (4), students not having fun from online classes (3), technological inadequacy (3), being unable to conduct some activities through distance education (3), not doing their homework completely (2), being unable to determine personal needs (2), student not being able to adapt (2).

Within the scope of the second problem of the study, the question "What are the methods the teachers use to motivate their students during the Covid-19?" was answered. The data collected from the interviews were grouped under five categories as follows; saying nice things, conducting

supportive activities, making the students feel like the school continues, performing health activities, and encouraging them for the future.

Discussion: It has been determined that the lack of feedback is the major problem within the scope of “*Communication Problems*”. It could be noted that not giving enough feedback to students decreases the control in the education process. In addition, it has been determined that the lack of frequent communication, having communication gaps with the students that cannot be reached, distance education not being effective as face to face education, students having no adequate internet connection, and having too many students are the factors causing an obstacle in the efficiency and the continuity of the communication. Accordingly, it could be stated that there are serious limitations on the extent of the distance education conducted. Especially having inadequate internet connection limits the means of online communication and it slows down the communication process and decreases effectiveness.

Within the scope of “*The problems about the parents*”, the participants stated that the most encountered problem is the parents not being supportive enough. The supports of the parents effectively shaping the educational life of the children has far more importance especially in these days since the student follow-up could not be made sufficiently. According to the Aslanargun (2007:121), the families are at a very significant place in terms of the students' cognitive and personal development and they should be good examples in order to contribute to their success. When this issue is considered within this context parents not being supportive enough, not taking the responsibility as a means of communication with the teacher, being reluctant and uninterested cause the connection to weaken between the students and the school.

It is known that motivation affects many activities towards the organizational purposes in various ways (Timuroğlu and Balkaya, 2016:2). According to the results obtained within this scope, it has been determined that teachers had to use different methods from time to time in order to motivate their students along with the distance education upon their needs. It was found that expressing statements such as “missed you” and “saw you in my dream” by teachers which were evaluated within the scope of “*Saying nice things*”, categorized as a way to motivate their students make students happy. Lumsden (1994:4) have stated that it is necessary to consider personal differences in implementing external rewards. It could be noted that the fact that hearing they are missed by their teachers will increase the motivation of the students missing their school life during the distance education period. Similarly, conducting fun activities and appreciating the students as one of the methods stated under the category of “*performing supportive activities*” was determined as the most preferred method by the teachers. In conclusion, it could be noted emphasized that supporting students with fun activities and appreciating them increase the educational effectiveness in a positive way.